

voor een braaf en kundig officier, die zich zeer gelukkig achtte de expeditie tegen Balie bij te wonen.

Kort na het inroepen van hulp door den kommandant der *Kameleon*, is dan ook het stoomschip *Vesuvius* gekomen en heeft de schoener op diep water gebragt.

De equipage van de *Kameleon* heeft zich bij het verwonden van deszelfs kommandant goed gehouden, daar zij het gevecht even als vroeger bleef vervolgen, en uit verbittering tegen den vijand, alle middelen heeft aangewend, die naar hare meening konden dienen om hem afbreuk te doen.

Te verwonderen is het, dat er aan boord van de schoener op dat tijdstip niet meer dooden en gewonden zijn gekomen, zijnde er slechts nog een Javaan gekwetst geworden; het speelt mij wel, dat ik bij die omstandigheid niet aan boord was; maar daar een ieder van de officieren en adelborsten, door de regtvaardige beschikking van den overste, zijne hem toekomende plaats had, kan daaromtrent dan ook niemand eenige gegronde aanmerking maken of wenschen uiten.

De schoener heeft gedurende het gevecht uit 5 vuurmonden 158 schoten gedaan, en men heeft meer dan 60 schoten in dat vaartuig gevonden, zoodat wij naar Sourabaija zullen moeten zeilen, om te timmeren en waarschijnlijk te kiel, dewijl ook eenige bladen koper zijn beschadigd.

Onder het gevecht zijn eenige mariniers en matrozen geland, met het voornemen om het eerst eene vlag te planten, en wel onder de orders van de luit. ter zee der 2^e klasse C. A. VREEDE, J. W. STEIGER, J. M. DE JONGH en R. H. TIDEMAN, doch dit detachement vond zulk eenen tegenstand, dat het met een verlies van 4 dooden en een 10tal gekwetsten moest aftrekken, blijde zijnde weer aan boord terug te zijn; onder de gekwetsten waren de heeren VREEDE en DE JONGH, hebbende de eerste een schot langs de borst

gekreken, doch is nagenoeg weer hersteld, hoewel het borstbeen een weinig is aangedaan, en de laatste heeft slechts eene ligte wond aan het been bekomen.

Het verlies aan onze zijde bij dit gevecht, bedraagt bij de zeemagt 6 dooden, 1 doodelijk gewond (de luit. der 1^e klasse VAN HOOGENHUYZE) en 21 gekwetsten; bij de landmagt 6 dooden, waaronder een inlandsch officier en 40 gekwetsten, onder welke laatsten, een kapitein der infanterie met twee lanssteken en nog een ander officier (1).

's Vijands verlies bedraagt ongeveer tusschen de 4 en 5 honderd dooden en gekwetsten.

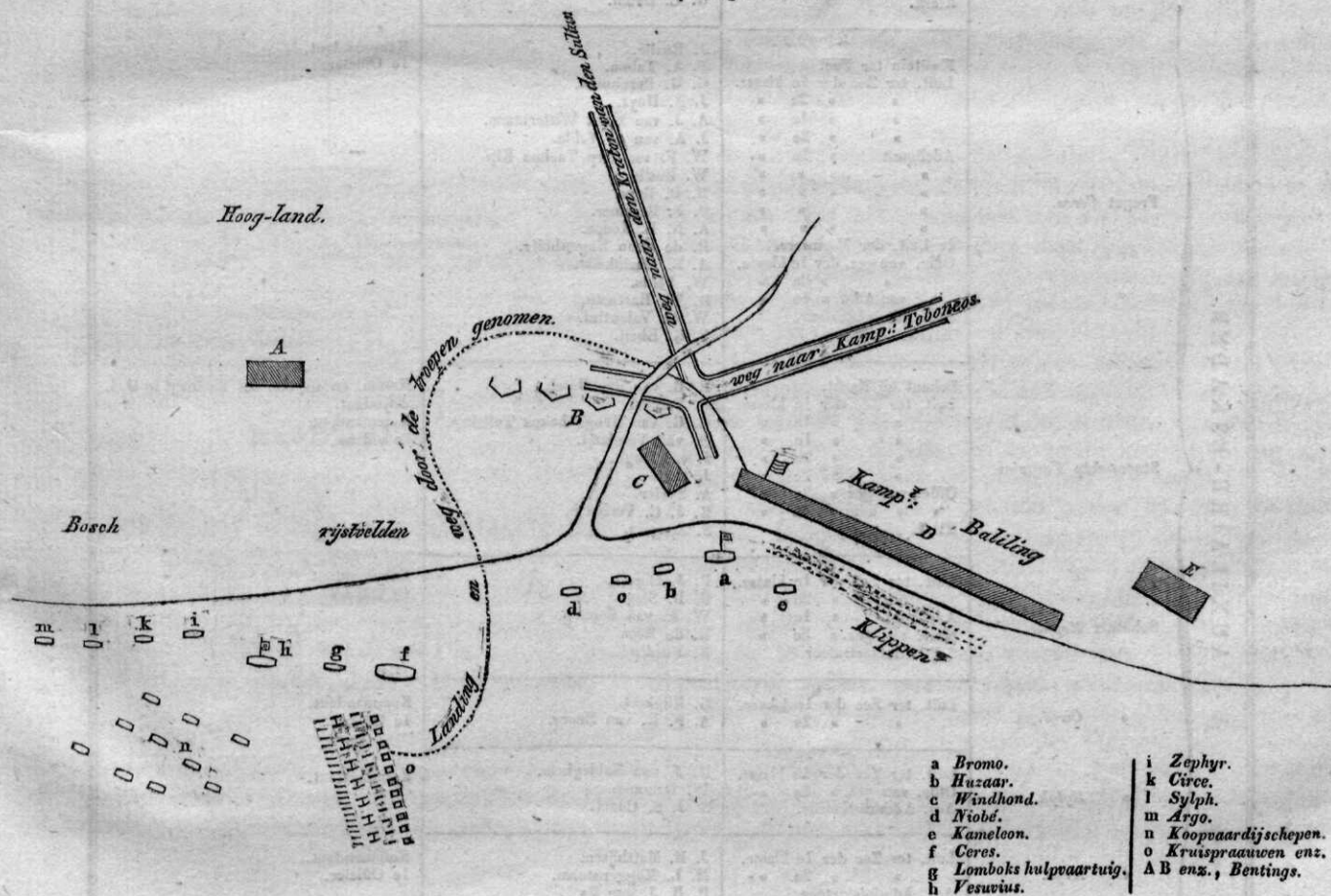
Dit is de ware gebeurtenis van dien dag; zoo ver ik weet heeft ieder zijn pligt gedaan; de Gouverneur-Generaal is dan ook zeer tevreden, en de zaak wordt hier gehouden voor een dapper en stout bestaan, vooral van de troepen, die moedig hebben gevochten. Hadden de Balinezen beter van de hen ten dienste staande middelen weten gebruik te maken, menigeen der onzen had dien dag niet ten einde gebragt.

De borstwering der werken, waardoor 's vijands geschut gedeckt werd, was 3 à 4 ellen dik, en de batterijen zelve waren zoodanig aangelegd en eigenaardig doelmatig gebouwd, dat ze van de zeezijde onmogelijk tot zwijgen te brengen waren, hetgeen, zoo als vroeger gezegd, eerst plaats had, toen de landingstroepen die stormenderhand veroverd hadden.

De schepen zijn alzoo van het begin tot het einde aan het vuur blootgesteld geweest.

Voor extract hoofdzakelijk overeenkomende,
OUDRAAT.

(1) Komende nagenoeg met de officiële rapporten overeen, hoewel eenigzins verschillende.

LIJST DER OFFICIEREN, welke aan boord van het Nederlandsche Eskader, de Expeditie, in de maand
Junij 1846, tegen het Eiland Balie, hebben bijgewoond.

EXPEDITIE-ESKADER.	NAMEN DER SCHEPEN.	R A N G E N.	N A M E N.	BIJZONDERE BETREKKINGEN.
EXPEDITIE-ESKADER.	Stoomschip <i>Bromo</i> .	Kapt.-Luit. ter Zee. Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e " " " Idem. " " Idem. Adelburst " 1e klasse. " " Idem. " " Idem. Offic. van gez. der 2e klasse. " adm. " 2e " Klerk.	A. J. de Smit van den Broecke. W. Baron de Constant Rebecque. C. A. Vreede. J. F. Sandifort. J. M. de Jongh. C. A. L. H. Baron van Heeckeren. Jhr. F. E. von Weiler. J. J. A. D. Phaff. F. G. Salbach. J. E. Kempe. J. E. K. van der Heyden.	Kommandant van 't Expeditie-eskader. 1e Officier (<i>Bromo</i>).
	Schoener <i>de Huzaar</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e " " " 2e " Adelborst " 1e " Offic. van gez. " 2e " Adj. Administrateur.	F. Sluyter. J. W. Steiger. R. H. Houck. A. Grave van Limburg Stirum. K. Buwalda. J. J. van Hoogenstraaten.	Kommandant. 1e Officier.
	" <i>de Windhond</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. " " Idem. " " 2e klasse. Adelborst " 1e " Offic. van gez. " 2e " Adj. Administrateur.	H. Wipff. A. Hoese. R. H. Tideman. D. A. Wels. J. H. Rosemeijer. W. H. Boerman.	Kommandant. 1e Officier.
	Civile Schoener <i>Niobé</i> .	"	Wordt gevoerd door een stuurman en onder-officieren, niet tot de Marine behoorende.	
	Schoener <i>Kameleon</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e " Adelborst " 1e " Offic. van gez. " 3e " Klerk.	L. F. van Hoogenhuyze. J. A. van Ommen. J. C. Oudraat. G. F. F. Riesland. G. C. Daum.	Kommandant. 1e Officier.
	Fregat <i>Ceres</i> .	Kapitein ter Zee. Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e " " " 1e " " " 2e " Adelborst " 1e " " " " " " " " " " " " " 1e Luit. der Mariniers. Offic. van gez. der 1e klasse. " " 3e " " van Adm. " 1e " Adj. Administrateur. Klerk.	J. Enslic. P. A. Talma. G. H. Buschman. J. N. Huys. A. J. van Kuyk Wittermans. J. A. van de Velde. W. F. van Erp Taalma Kip. W. Enslic. H. D. Buys. P. F. Bezemer. A. N. L. Koops. H. de Haan Hugenholtz. A. B. Marinkelle. W. Velds. D. W. Hartman. W. C. Valentini. P. G. Ebell.	Kommandant. 1e Officier.
	Stoomschip <i>Vesuvius</i> .	Schout bij Nacht. Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 1e " " " 1e " " " 2e " " " 2e " Offic. van gez. " 2e " " adm. " 3e " Klerk.	E. B. van den Bosch. G. Fabius. C. G. van Hoogenhouck Tullemen. M. van Vreeland. J. van Gogh. J. Osti. A. Syrier. R. J. C. Verboom. S. Zeegers.	Komm. en Inspect. der Zeemagt in O. I. Adjutant. Kommandant. 1e officier.
	Schoener <i>Zephyr</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e " Adelborst " 1e " Offic. van gez. " 3e " Adj. Administrateur.	P. J. Clijver. H. D. Siegt. W. K. van Gennep. H. de Roos. R. Eusden.	Kommandant. 1e Officier.
	" <i>Circé</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e "	G. Klinkert. A. P. E. van Meurs.	Kommandant. 1e Officier.
	" <i>Sylph</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. Offic. van gez. " 3e " Adj. Administrateur.	H. J. van Maldeghem. W. Damman. S. J. S. Court.	Kommandant.
AUXILAIRE-ESKADER.	" <i>Argo</i> .	Luit. ter Zee der 1e klasse. " " 2e " Adj. Administrateur.	J. H. Matthijsen. M. L. Moggenstorm. P. H. J. van Es.	Kommandant. 1e Officier.

NB. Deze lijst is opgemaakt uit particuliere opgaven en kan dus niet geheel en al als onfeilbaar goed beschouwd worden; ook ontbreken er nog eenige namen bij het Auxilaire Eskader, die alhier niet bekend waren.

LIJST DER OFFICIEREN van de Landmagt, welke bij de Expeditie tegen Balie, zouden dienen, volgens opgaaf van Junij 1846, en dus vóór de expeditie is aangevangen.

S T A F.

Luit.-Kolonel.	G. BAKKER, Kommandant der Expeditie.
Kapitein.	K. P. SCHIMPF, Chef van den staf.
2 ^e Luit.-Adjutant.	J. J. VAN DER STRATEN.
Luit. ter Zee der 2 ^e klasse.	F. s'JACOB, Ord.-offic. van Z. Exc. } toegevoegd.
Secr. van den Gouv.-Gen. .	B ⁿ . V. AERSSSEN BEIJEREN VAN VOS- HOLL.

Van het 7e Bataillon Infanterie.

Majoor C. A. de Brauw.
2 ^e Lt.-Adj. C. H. J. de Gaay Fortman.
Kapit. J. L. de Salis.
» F. J. Berg.
» J. Lion.
» J. F. Lemon.
» E. A. van Kempen.
» F. van Hautbourg.
1 ^e Luit. C. A. F. W. Wollweber.
» G. P. Berking.
» H. Gottschalk.
» E. C. F. Happé.
» R. L. Meenderik.
» W. P. J. Verster.
2 ^e Luit. J. Tilmont.
» C. J. van Leeuwen.
» H. G. de Wolf van Westeroode.
» M. van Rees.
» A. van der Lande.
» G. A. de Grouw.
» J. A. W. van Winsheym.
» G. Nieborg.
» J. M. Hartje.
» P. van Swieten.
» P. van Yske.

Van het 1/2 14e Bataillon Infanterie.

Majoor L. A. Boers.
Kapit. F. P. L. Froye.
» J. C. Leijfeld.
» J. A. L. Rieker.
1 ^e Luit. J. B. van der Ven.
» J. Schert.
» O. K. H. van Heemskerk.
2 ^e Luit. J. H. de Bosson.
» A. de Veer Rochemont.
» G. J. A. de Quay.
» G. L. C. C. van Vugt.
» G. S. J. J. D. Bijl de Vroe.

Der Artillerie.

Kapit. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.
1 ^e Luit. H. Valckenier.
» H. T. Henkel.
2 ^e Luit. J. Frelig.
» J. W. E. Kuypers.

Der Geneeskundige Dienst.

Officier van gez. der 1 ^e klasse:	T. A. A. SCHMITT.
» 2 ^e »	E. W. MULLER.
» 3 ^e »	C. C. M. L. TEN KATE VAN LOO.

Der Militaire Administratie.

Aspirant-Intendant:	M. NORDMAN.
Betaalmeester:	J. J. MUNKERS.

BIJDRAGE

TOT

DE KENNIS EN HET GEBRUIK VAN PERMANENTE BOM-
EN STEEN-FOUGASSEN.(Vervolg van N°. 4.)

IV. Over eenige proeven, hier te lande genomen.

Bij verscheidene proeven tot nieuwe onderzoekingen, of wetenswaardige gezigtspunten, geheel op eigen kosten door Z. K. H. den Prins van Oranje, in Januarij 1846, te *Waalddorp* genomen, den 20sten dier maand, bij de beproeving eener

fougas met handgranaten tegenwoordig geweest zijnde, en de goede uitwerking daarvan gezien hebbende, meen ik alleen het volgende daarvan te mogen mededeelen:

Men had ter diepte van 1,50 el, eenen gewonen fougas-trechter uitgegraven, en, daar de heuvel, in welke deze uitdieping plaats had, uit lossen zandgrond bestond, werd het achter- of rugvlak met eene planken bekleding versterkt, waarin eene eikenhouten kubiekvormige kruidkist, voor 15 N. p., voorzien van ijzeren handen, met kegelvormigen bodem en een los wel passend deksel geplaatst werd; op deze kist eenen cirkelvormigen spiegel, onder 45°, van 0,90 el middellijn en 0,10 dikte met 56 handgranaten en een lantaarnvormig projectile met springlading op het midden. De granaten waren allen regelmatig en op 1/3 in den spiegel gelegd.

De ontsteking had plaats op de as, ongeveer als in de figⁿ. 2, 3, 4—7 te zien is. De granaten werden op eenen afstand van 250 ellen uitgeworpen, op 50 à 80 ellen breedte; zijnde de digtste op 50 ellen van den trechter gevonden; een groot gedeelte was in 4 à 8 stukken gesprongen, andere niet, welligt ten gevolge der min vaste indrijving van de buizen, of wel wegens de gedeeltelijke ontlading kort voor het gebruik. Alle waren van 6 tot 10 duimen in den bodem gedrongen. Het groote middenprojectile sprong aanvankelijk in de baan, en werden eenige stukken daarvan op 300 tot 500 ellen teruggevonden.

Met buskruidladingen van 5 tot 10 N. ponden, werden eene soort van holle lantaarnvormige projectilen van 30 tot 60 N. p. zwaarte, op afstanden van 400 tot 800 ellen geworpen, zonder dat de grootste afwijking van de as- of rooilijn 7 ellen overtrof.

De daartoe dienende projectie-mijnen waren gedeeltelijk slechts op 0,75 à 1 el ingegraven; anderen zelfs geheel op het oppervlak des bodems (*à ramblai*); waarbij telkens met goed gevolg eene kruidkist met kegelvormigen bodem werd gebruikt. Tot het daarstellen van elk dezer worp-mijnen, is met behulp van 5 man niet meer dan één uur besteed.

Des anderen daags werd, onder anderen, ook een kogel-fougas beproefd. De kruidkist bevatte 20 N. p., van boven gesloten door eenen spiegel van eene vierkante el oppervlakte, dik 10 duim, onder 45° gerigt, en daarop, zooveel mogelijk pyramidesgewijze gestapeld 168 zesponds kogels. De mijnput of trechter was ongeveer 1,50 el diep, behalve dat de gewone bourrage op zijde en boven de kruidkist, nog met ongeveer 0,50 el aarde en zoden was opgehoogd.

De massa kogels werd tot 200 passen, op 60 à 80 ellen breedte, uitgeworpen, hoezeer enkele op 50 en 400 ellen van den trechter gevonden zijn. De kogels zijn van 0,10 tot 0,20 el, dus gemiddeld 15 duim, in den grond gedrongen; zijnde een vochtige begroesde bodem. De afwijking van de as of rooijing (westwaarts) was, niettegenstaande eenen vrij sterken zuidwestelijken wind, zeer gering.

Den 30sten derzelfde maand zijn verscheidene mijnen met verschillende ladingen en projectilen beproefd, waarvan twee met het beste gevolg op de as, in den geest van Fig. 2, geladen en ontstoken; waardoor, behalve andere voordeelen, veel arbeid en tijd, in vergelijking van den gewonen